

**Liturgie voor de dienst van Oudejaarsavond 31 december 2010
in de Boomgaardkerk te Heerjansdam**

VOORBEREIDING

Aanvangslied:	Psalm 90:1 en 3
Stilgebed	
Bemoediging en groet	
Klein Gloria	Klein Gloria
Verootmoedigingsgebed	
Woord van vergeving	
Lied:	Ev. Lb. 175
Wetslezing	
Gezongen Geloofsbelijdenis	Ev. Lb. 274a
Gebed om verlichting met de Heilige Geest	

DIENST VAN HET WOORD

Schriftlezing:	Psalm 103 Herziene Statenvertaling
Lied:	Psalm 103:1,3 en 5
Preek	
Lied:	Psalm 103:7 en 9

DIENST VAN DE GEBEDEN EN GAVEN

Dankgebed, voorbeden, stil gebed, onze Vader	
Inzameling van de gaven	
Slotlied:	Evang. Lb. 177
Zegen, gezongen amen Gezang 456:3	

Wetslezing

1. Toen sprak God al deze woorden:
2. Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit het land Egypte, uit het slavenhuis, geleid heeft.
3. U zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.
4. U zult voor uzelf geen beeld maken, *geen* enkele afbeelding *van* wat boven in de hemel, of beneden op de aarde of in het water onder de aarde is.
5. U zult zich daarvoor niet neerbuigen, en die niet dienen, want Ik, de HEERE, uw God, ben een na-ijverig God, Die de misdaad van de vaders vergeldt aan de kinderen, aan het derde en vierde *geslacht* van hen die Mij haten,
6. maar Die barmhartigheid doet aan duizenden van hen die Mij liefhebben en Mijn geboden in acht nemen.
7. U zult de Naam van de HEERE, uw God, niet ijdel gebruiken,¹ want de HEERE zal niet voor onschuldig houden wie Zijn Naam ijdel gebruikt.
8. Gedenk de sabbatdag, dat *u* die heiligt.
9. Zes dagen zult u arbeiden en al uw werk doen,

10. maar de zevende dag is de sabbat van de HEERE, uw God. *Dan* zult u geen enkel werk doen, u, noch uw zoon, noch uw dochter, *noch* uw slaaf, noch uw slavin, noch uw vee, noch uw vreemdeling die binnen uw poorten is.
11. Want in zes dagen heeft de HEERE de hemel en de aarde gemaakt, de zee, en al wat erin is, en Hij rustte op de zevende dag. Daarom zegende de HEERE de sabbatdag, en heiligde die.
12. Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de HEERE, uw God, u geeft.
13. U zult niet doodslaan.
14. U zult niet echtbreken.
15. U zult niet stelen.
16. U zult geen vals getuigenis spreken tegen uw naaste.
17. U zult niet begeren het huis van uw naaste. U zult niet begeren de vrouw van uw naaste, noch zijn slaaf, noch zijn slavin, noch zijn rund, noch zijn ezel, noch iets wat van uw naaste is.

Schriftlezing: Psalm 103 Herziene Statenvertaling

1. *Een psalm* van David.
Loof de HEERE, mijn ziel,
en al wat in mij is, Zijn heilige Naam.
2. Loof de HEERE, mijn ziel,
en vergeet niet een van Zijn weldaden.
3. Die al uw ongerechtigheid vergeeft,
Die al uw ziekten geneest,
4. Die uw leven verlost van het verderf,
Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheid,
5. Die uw mond verzadigt met het goede,
uw jeugd vernieuwt als die van een arend.
6. De HEERE doet rechtvaardige daden
en recht aan alle onderdrukten.
7. Hij heeft aan Mozes Zijn wegen bekendgemaakt,
aan de nakomelingen van Israël Zijn daden.
8. Barmhartig en genadig is de HEERE,
geduldig en rijk aan goedertierenheid.
9. Hij zal niet voor altijd ter verantwoording roepen,
niet voor eeuwig handhaaft Hij *Zijn toorn*.
10. Hij doet ons niet naar onze zonden
en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden.
11. Want zo hoog de hemel is boven de aarde,
zo is Zijn goedertierenheid machtig over wie Hem vrezen.
12. Zo ver het oosten is van het westen,
zo ver heeft Hij onze overtredingen van ons gedaan.
13. Zoals een vader zich ontfermt over *zijn* kinderen,
zo ontfermt de HEERE Zich over wie Hem vrezen.
14. Want Hij weet wat voor maaxsel wij zijn
en blijft bedenken dat wij stof zijn.
15. De sterveling – zijn dagen zijn als het gras,
als een bloem op het veld, zo bloeit hij.
16. Wanneer de wind erover is gegaan, is hij er niet *meer*
en zijn plaats kent hem niet meer.
17. Maar de goedertierenheid van de HEERE
is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over wie Hem vrezen.
Zijn gerechtigheid is voor de kinderen van hun kinderen,
18. voor wie Zijn verbond in acht nemen
en aan Zijn bevelen denken om ze te doen.
19. De HEERE heeft Zijn troon in de hemel gevestigd,
Zijn Koninkrijk heerst over alles.
20. Loof de HEERE, *u*, Zijn engelen,
sterke helden, die Zijn woord uitvoeren,
gehoorzaam aan het woord dat Hij spreekt.
21. Loof de HEERE, **al* Zijn legermachten,
dienaren van Hem, die Zijn welbehagen doen.
22. Loof de HEERE, al Zijn werken,
op alle plaatsen van Zijn heerschappij.
Loof de HEERE, mijn ziel!

Maar de goedertierenheid van de HEERE is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over wie Hem vrezen. Zijn gerechtigheid is voor de kinderen van hun kinderen, voor wie Zijn verbond in acht nemen en aan Zijn bevelen denken om ze te doen.

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus, hoe is het afgelopen jaar voor ons en voor de wereld gegaan? Twee hele grote rampen, een in Haïti en de ander in Pakistan, met een aantal andere rampen er tussen door en erna. Oorlogen en aanslagen die nog altijd aan de orde van de dag zijn. Een financiële crises die maar heel langzaam overgaat en waarvan we de gevolgen nog lang niet te boven zijn. Een wereld waar nog heel veel mis in is.

En tegelijk beseffen we dat we het hier in dit landje oneindig veel beter hebben als op tal van andere plaatsen in de wereld waar ellende is, waar ook christenen worden vervolgd, gemarteld en gedood. Er zijn redenen tot dankbaarheid, maar ook tot grote zorg over onze samenleving en de wereld.

Tegelijk kennen we ieder ook onze persoonlijke sores en blijdschap. Voor een aantal van u zal het een droevige tijd geweest zijn vanwege het verlies van een geliefde of het verlies van gezondheid. Of steeds meer moeten inleveren, tot minder in staat zijn. Anderen hebben zorgen over hun kinderen of kleinkinderen, een huis dat je maar niet kwijtraakt en de financiële zorgen die dat met zich mee brengt.

Voor anderen was het juist een blijde tijd vanwege tal van zaken waar we dankbaar voor kunnen zijn, zoals een nieuwe geboorte in het gezin, een huwelijksjubileum dat gevierd kon worden, de genezing van een ziekte, of een nieuwe baan. We zitten in een dienst als deze altijd met heel gemengde gevoelens. Een mengeling van positieve en minder positieve gedachten. En je kunt je afvragen hoe past God in dit alles? Hoe past God in mijn levensverhaal van het afgelopen jaar, of dat van mijn gezin of familie. Of in het verhaal van de wereld met al haar problemen. Als thema heb ik boven de dienst gezet: van eeuwigheid tot eeuwigheid.

Dit naar aanleiding van Psalm 103: 17 waar gesproken wordt over deze eeuwigheden. Psalm 103, staat deze psalm niet geheel in het teken van de dankbaarheid? Het is immers een lofpsalm die gaat over de weldaden van God en zijn vergevende liefde voor ons. En is ons dat in het kind van Kerst niet ten volle duidelijk geworden? Hoe zit het nu met die weldaden van God? Klopt deze Psalm wel als we hem lezen en zingen?

David looft God: Loof de Here mijn ziel en al wat in mij is zijn heilige Naam. Loof de Here mijn ziel en vergeet niet een van zijn weldaden. Hij spreekt a.h.w. zijn eigen ziel toe. Hij wekt zijn eigen ziel op om God te loven en prijzen. Ik ga u het allemaal niet opnoemen, maar er is genoeg in het leven van David geweest waarvoor Hij God kon danken. Terwijl er toch ook heel veel tegenslagen zijn geweest en ontzettend moeilijke dingen in het leven van David. En toch looft en dankt hij God.

Het is wel opvallend in deze psalm dat de weldaden die David noemt in eerste instantie steeds in de u vorm staan. Pas verderop gebruikt hij het woordje ons. Maar ook de dingen die in de u vorm staan kende David als ervaringen met God uit zijn eigen leven. Loof de Here die al uw ongerechtigheden vergeeft. Dat op zich is al een enorme weldaad van God. De God van het Oude testament blijkt hier geen andere God dan de God van het Nieuwe Testament. Het is dezelfde vergevende en liefhebbende God. We komen daar verderop nog op terug.

Maar dan dat volgende zinnetje: die al uw ziekten geneest. Daar hebben we het moeilijk mee. Want is de praktijk van het leven niet dikwijls anders? Gelukkig mogen we vele malen in het leven genezing van God ervaren. En juist in onze tijd met alle kennis die de Here God aan de mensen gegeven heeft op medisch gebied mogen we God dankbaar zijn dat er geneesmiddelen zijn en artsen en chirurgen die ons kunnen helpen. Maar toch blijkt ook telkens weer dat niet alles mogelijk is. We kunnen veel, maar veel mensen sterven toch ook aan ongeneeslijke ziektes.

Niet alle handicaps zijn te verhelpen en sommige verergeren juist, waar de medische wetenschap nu nog machteloos staat. Wat moet je dan met zo'n woord: die al u ziekten geneest? Zou David het niet hebben geweten dat er ook veel mensen zijn die niet genezen, misschien wel mensen die net als hij ook gelovig tot God gebeden hebben om genezing. Hoe moet je dan zo'n woord van David lezen? Je kunt van krankheden geestelijke moeilijkheden maken, maar het vergeestelijken van ziekten helpt niet echt.

Eigenlijk kun je het alleen maar lezen als je het in een breder perspectief zet. Het perspectief van de eeuwigheid. Want David zegt ook: die uw leven verlost van het verderf, of van de groeve zoals in de NBG vertaling staat. David wist toch ook wel dat er mensen stierven en dat hij ook zelf een sterfelijk mens was? Zou je deze verzen dan niet het beste kunnen lezen met het oog op de eeuwigheid?

Ik denk dat David beide dingen bedoelde. Genezing in het heden en in de toekomst. Verlossing van de groeve of van het verderf in het heden, maar ook in de toekomst na onze dood. Want voor het heden: hoevelen halen het niet van de dood op en ontvangen er nog levensjaren bij in gezondheid. Voor elke genezing, voor elk herstel mogen we God danken. Voor alle tijd dat Hij ons er nog bij geeft.

Maar tegelijk weten we en beseffen we dat we kwetsbare wezens zijn en blijven. Dat ons zomaar allerlei leed kan overvallen. Ons bestaan hier is een broos bestaan. En vanuit dat perspectief gezien is alle genezing, elk herstel van ons broze lichaam in het hier en nu van tijdelijke aard. Want we zijn allemaal sterfelijke mensen, hoe gezond we nu ook zijn. Hoe welvarend ook. Het kan van de ene op de andere dag met je gezondheid zomaar anders zijn.

Dan is het maar goed dat er een God is die er is van eeuwigheid tot eeuwigheid. Die voor de uiteindelijke totale vergeving kan zorgen, de totale genezing, de totale verlossing van het verderf of van de groeve. Wat is dan die blijvende totale vergeving, genezing en verlossing?

Wordt die totale genezing ons niet geschonken op het moment dat we dit leven verlaten en bij de Here onze intrek nemen? Zijn we dan niet van al onze ongerechtigheden en ziekten genezen, verlost van welk verderf ons ook maar bedreigt? Dus Davids woorden zijn toch waar en betrouwbaar. God zal ons uiteindelijk de totale vergeving schenken, de totale genezing geven, de totale verlossing voor ons bewerken. Psalm 103 is een waar en betrouwbaar woord als je het ziet in het licht van de eeuwigheid. God geneest al onze ziekten, is het niet hier en nu, dan wel in de eeuwigheid! Alles wat we in dit leven ontvangen op het gebied van Gods vergeving, genezing en verlossing mag je zien als een voorschot op wat we straks in eeuwigheid ontvangen.

Hetzelfde geldt dan ook voor de volgende verzen. De Here die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheid, die uw mond verzadigt met het goede, uw jeugd vernieuwd als die van een arend. Al deze dingen, Gods goedertierenheid en barmhartigheid, de voorzienigheid die ons leven voedt, kracht en gezondheid kunnen we nu al uit Gods hand ontvangen. Maar daar waar het ons en mensen aan deze dingen ontbreekt in dit bestaan, mogen we deze woorden opnieuw zien in het licht van de eeuwigheid.

Want eens zullen we, zo we dat nu al niet zijn, gekroond worden met goedertierenheid en barmhartigheid als de we kroon des levens ontvangen. Een kroon die wij niet verdienen maar die ons om niet geschonken wordt uit loutere goedheid van God. Eens zal niemand meer hongeren of dorsten maar eten van het geboomte des levens dat twaalf maal per jaar in bloei staat en vrucht voortbrengt en drinken uit de bron van het leven. Wie oud en afgeleefd is zal eens een vernieuwd en jong lichaam ontvangen in heerlijkheid, zonder alle beperkingen van dit aardse lichaam. Alles wat we nu op dit gebied ontvangen is voorteken, voorproef van hoe het straks in heerlijkheid zal zijn. Gods Woord is waar en betrouwbaar.

De Here doet rechtvaardige daden en recht aan alle onderdrukten. Daar is nu soms al iets van te zien, maar wordt ten volle zichtbaar als Jezus wederkomt.

Nu ervaren onderdrukten dit recht van God in de wereld nog niet zo. Er is veel rechteloosheid. Veel onrecht dat mensen wordt aangedaan. Maar het is in deze psalm als met de zaligspreekingen, houdt vol, hebt goede moed. Er komt een tijd dat er een andere eeuwigheid aanbreekt. Wat God is van eeuwigheid tot eeuwigheid.

Nu lijden jullie al deze dingen, maar straks breekt er voorgoed een andere tijd aan. De wereld ligt nu nog in het boze, in het verderf. Ze kreunt en zucht als een vrouw die baren moet. Als iemand die in doodsnood is. Ze smacht verlangend naar de openbaar wording van de kinderen Gods. De wereld ligt door de zonde in het boze. Het kwaad kan kennelijk nu nog zijn gang gaan, kwaad dat wij mensen zelf hebben opgeroepen door alle geslachten heen, vanaf het allereerste begin. De hele schepping is aan de vruchteloosheid onderworpen. Al het menselijk pogen loopt op niets uit zolang de vloek niet van deze aardbodem is weggenomen. Toch zijn we geroepen ons te blijven inzetten voor een andere wereld, voor het behoud van onze schepping, voor recht en gerechtigheid, voor vrede en verzoening, vanwege het perspectief.

Want het geweldige van deze profetische psalm is dat God niet voor altijd ter verantwoording zal blijven roepen. Niet voor eeuwig handhaaft Hij zijn toorn. Daar komt een keer een eind aan, aan die vloek die aan het begin van de schepping, nadat de mens gezondigd had, is uitgesproken over de schepping. Waardoor ziekte dood en verderf hun intrede deden in ons aardse bestaan. De vloek van de sterfelijkheid wordt een keer opgeheven. Niet voor eeuwig handhaaft God zijn toorn. In Jezus heeft God dat overduidelijk laten zien.

Niet voor eeuwig zal Hij ons naar onze zonden doen, niet voor eeuwig ons vergelden naar onze ongerechtigheden. David spreekt hierna in de profetische tijd. Een met de profetische tijd bedoel ik de manier van spreken van profeten over dingen die nog moeten gebeuren, maar ze uitspreken in de voltooide tijd. David heeft het gezien wat de Here God zou gaan doen.

Want zo hoog de hemel is boven de aarde, zo is Zijn goedertierenheid machtig over wie Hem vrezen. Zo ver het oosten is van het westen, zo ver heeft Hij onze overtredingen van ons gedaan. Zover het oosten is van het westen, u weet dat de ruimte tussen het oosten en het westen oneindig is. Met andere woorden God zal er nooit meer op terugkomen. En dan staat er die voltooid verleden tijd. Zover heeft Hij onze overtredingen van ons gedaan. David zag het al vooruit wat God eens in de tijd zou gaan doen. Wij weten het achteraf door de komst van Jezus, Gods Zoon op aarde.

In en door Hem zijn al onze zonden vergeven, weggedaan aan het kruis. Bedekt met zijn verzoenende bloed dat Hij voor ons gaf. Wat Israël in de tijd voor David niet kende was God als Vader aanroepen. We komen het niet of nauwelijks tegen in het Oude Testament. We zien het pas voorzichtig opkomen bij de profeten die optraden na David en in de latere Joodse literatuur en latere Joodse gebedenboeken. Maar God beschreven als een liefdevolle Vader, je zult het tevergeefs zoeken buiten Samuel, David en de latere profeten. Des te opvallender is dat David hier plotseling heel intiem over God als vader spreekt: Zoals een Vader zich ontfermt over zijn kinderen, zo ontfermt de Here zich over wie Hem vrezen.

Die liefdevolle beschrijving van God als Vader is in Psalm 103 een profetie hoe eens voor alle gelovigen God een Vader zou zijn door het Kind dat ons geboren is, die zoon die ons gegeven is. Op wiens schouders de heerschappij rust en die men noemt Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst. Door Jezus, de Davidszoon kunnen wij met David roepen Abba, Vader. De Vader die weet wat voor maaxsel wij zijn. Die blijft bedenken dat wij stof zijn. Want onze dagen zijn als het gras. Het is even bloeien en daarna verwelken. En als de bloem weg is weet de plaats waar de bloem gestaan heeft niet eens meer dat die bloem er stond. Zo vergankelijk is ons leven.

Maar, en dat is zo geweldig, David zingt in een adem: de goedertierenheid van de Here is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over wie Hem vrezen. Zijn gerechtigheid is voor de kinderen van hun kinderen,

voor wie Zijn verbond in acht nemen en aan Zijn bevelen denken om ze te doen. Gods goedertierenheid gaat van de ene eeuwigheid door in de andere eeuwigheid en duurt alle eeuwigheden. In Jezus Christus is God naar deze wereld gekomen om voor ons het eeuwig leven mogelijk te maken. Niet omdat wij dat verdienen, maar uit loutere genade en barmhartigheid. Uit Gods goedertierenheid. Gods bewogenheid met ons mensen. Zijn menslievendheid in Jezus die ervoor gezorgd heeft dat God zijn toorn niet voor eeuwig handhaaft. Dat ons niet gedaan wordt naar wat wij misdreven hebben. Wat een barmhartigheid en genade, loof de Here mijn ziel! Amen.